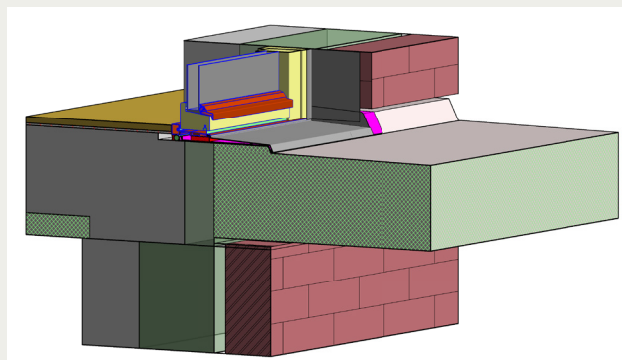

Tillgänglighet och fuktsäkerhet – En utmaning!

Vid nyproduktion av byggnader hamnar ofta begreppen **Tillgänglighet** och **Fuktsäkerhet** som två kombattanter i var sin ringhörna och de verkar omöjliga att förena. Begreppen ges ofta också olika känslomässiga betydelser där tillgänglighet handlar om människor med funktionsnedsättning och livskvalitet medan fuktsäkerhet ses som en ren teknikfråga. Visst kan fuktskador innebära stora garantikostnader för byggherre och entreprenör, men fuktskador kan också innebära ett lidande för den som bor eller arbetar i byggnaden. Det är därför oerhört viktigt att komma fram till konsensus mellan tillgänglighet och fuktsäkerhet eftersom båda drabbar människor om än på olika sätt. Och vi kan alla drabbas!

Bakgrund

Kraven och medvetenheten avseende tillgänglighet i våra byggnader har successivt ökat under 2000-talet. Tyvärr har även problem med inläckage vid entré-, balkong och terrassdörrar ökat, vilket inneburit olägenheter för brukare och kostnader för åtgärder.

Syfte

Syftet med projektet *Tillgänglighet och fuktsäkerhet: En utmaning vid entré-, balkong- och terrassdörrar*, är att bidra till att förenkla för olika aktörer i utformningen av byggnader som är både fuktsäkra och tillgängliga. Syftet är också att inventera befintliga lösningar och eventuellt föreslå förbättringar som innebär lösningar som kan utgöra en best practice i branschen idag.

Genomförande

Med stöd från SBUF och deltagande företag har projektet genomförts av projektledare Katarina Ljungquist och Mette Eliasson på Skanska. De arbetar till vardags med projektering och byggnadsfysikfrågor i husbyggnadsprojekt.

Projektet inleddes med en inventering av förekommande lösningar för entré-, balkong- och terrassdörrar i nybyggda byggnader. Inventering av befintliga lösningar har utförts av representanter från branschen: Sveriges Byggindustrier, Skanska, Peab, JM och NCC. Utifrån lösningarna som identifierades i inventeringen

genomfördes en workshop med representanter från hela branschen. Utvärdering av lösningar har gjorts av representanter för olika kompetenser inom byggprocessen: projektering, produktion, driftsskede från Skanska, Peab, JM, Kvadrin och ARAS Plåtkonsulter. Även Boverket och SP har medverkat i utvärdering och workshop med värdefulla bidrag till slutresultatet.

Resultat

Ett tydligt resultat från workshopen är att de flesta deltagarna, som är personer involverade i planering, projektering och produktion av byggnader, är osäkra beträffande tillgänglighet och nivåskillnader. Hur kraven kan tolkas anges som en återkommande diskussion i byggprojekt och att denna fråga tar för mycket tid i anspråk i varje byggprojekt. Okunskapen handlar inte om att man inte försöker förstå eller försöker söka information, utan om att det finns en otydlighet och skilda tolkningsmöjligheter. Sammantaget innebär detta onödiga kostnader för den färdiga byggnaden. Kostnaderna kommer av:

- Framtagandet av standardiserade lösningar försvåras då kravställarna har olika krav.
- Kravställan på komponenter (exempelvis dörrar, fönsterdörrar, trösklar och balkongplattor) försvåras då kravställarna har olika krav.
- Projektspecifika diskussioner blir utdragna, då aktörerna tolkar regelverk olika.

- Lösningar kan komma att ändras av besked i sent skede, vilket gör att ändringar blir onödigt komplicerade och dyra.
- Lösningar som är till för att förbättra livet för människor genom att göra byggnaden tillgänglig riskerar att försämra boendemiljön avseende hygien och hälsa.

Slutsatser

Slutsats från workshopen är också att entréer och terrasser kan vara möjliga att utföra både fuktsäkerhets- och tillgänglighetsmässigt. Däremot är balkongen en större utmaning, både för att det är oklart vilken nivåskillnad som gäller och att klara nivåskillnaden med de olika krav som finns. Enligt representanter för både Boverket och tillgänglighetssakkunniga är ramper, kilar och trall en acceptabel lösning som uppfyller BBR. Detta accepteras dock inte idag av alla kommuner och byggherrar.

- Boverket behöver tydliggöra i BBR vilken nivåskillnad som är godkänd och specificera hur dessa ska mätas.
- Boverket måste tydliggöra i BBR att byggreglerna uppfylls med kilar, ramper och trall.

Produktutveckling är önskvärd, avseende både byggkomponenter (dörrar, fönsterdörrar, trösklar, balkongplattor) och hjälpmedel för människor med funktionsnedsättning.

- Leverantörer vidareutvecklar sina produkter i samarbete med entreprenörer som kan upprätta tydliga kravspecifikationer på byggkomponenter när BBR förtydligats avseende mått.
- På samma sätt kan leverantörer av hjälpmedel och intresseorganisationer samverka för att förbättra hjälpmedel när ramarna är tydliga.

Med hänsyn till utmaningarna i detaljerna bör de redovisas på ritning i skala 1:1 alt 1:2 och även i 3D för att hörndetaljen också ska bli synlig. Ordentlig arbetsberedning samt en arbetsordning på ritning för korrekt montageordning är också nödvändig.

- Byggherren måste säkerställa att detaljprojekteringen av dessa kritiska detaljer utförs.

Detaljlösning för utförande vid balkongtröskel som branschen kan enas kring är framtagen och bör provas för att säkerställa funktion både vad gäller tillgänglighet och fuktsäkerhet.

- Detta skulle kunna utföras som en fortsättning på SBUF projektet.

Ytterligare information

Kontaktpersoner:

Katarina Ljungquist, Skanska Sverige, tel 010-448 82 38, e-post: katarina.ljungquist@skanska.se.

Litteratur:

- Tillgänglighet och fuktsäkerhet: En utmaning vid entré-, balkong- och terrassdörrar (SBUF 12979, Katarina Ljungquist, 25+4 sidor) kan laddas ner från www.sbuf.se – Projekt 12979.